

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio VII. De Privilegiis in ordine ad forum contentios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

II. Nulli debent gaudere Privilegio, quo faciunt se indignos. *De Immunitate Ecclesiarum. Cap. Immunitatem. §. cum in eo* LIB. III. DECR. TIT. XLIX. Cap. 10.

III. Qui similem cum aliis vitam suscipiunt, simili debent Privilegio gaudere. *De Statu Monach. Cap. Re-colentes. §. si enim.* GLOSSA colligit. LIB. III. DECR. TIT. XXXV. Cap. 3.

IV. Eis, qui fraudem committunt, Indulgentia competere non debet. *De Clericis non residentibus. Cap. Tua Fraternalitatis.* LIB. III. DECRETAL. TIT. IV. Cap. 12.

V. In conferendis Gratiis, qui est tempore anterior, preferendus est, ex quo de intentione Mandantis contrarium non apparet. *In VI. De Prabendis. Cap. Quia sepè. fn.* LIB. III. TIT. IV. Cap. 15.

VI. Occasione Mandati, quod Gratiam continet personalem, fraudem adhibere Volentibus licentia non concedatur. *De Concessione Prabendæ. Cap. Constitutus. fn.* §. Quia verò. LIB. III. DECR. TIT. VIII. Cap. 11.

VII. Qui in Privilegiatorum Fraternitate sunt recepti, Privilegiis plenè non gaudent, nisi ad eos se omninò transfulerint. *De Privilegiis. Cap. Quidam. junctâ GLOSSA.* LIB. V. DECRET. TIT. XXXIII. Cap. 32.

SECTIO VI.

Ad Quantum tempus durent Privilegia, & Quandoam extinguantur?

I. Decet concessum à Principe beneficium esse mansurum. *In VI. De Reg. Juris. Reg. 16.*

II. Privilegia Ecclesiarum & Monasteriorum Sanctorum Patrum auctoritate instituta, nullà possunt improbitate convelli, nullà novitate mutari. CAUSA XXV. QUÆST. II. Cap. 2. *Privilegia. init.*

III. Ecclesiæ Venerabilis Privilegia, quæ olim reverentia Religionis obtinuit, plenissimum per omnia obtineant vigorem. *ibid.* Cap. 20. *Quæcumque. fn.*

IV. Privilegia Ecclesiarum, & Sacerdotum, intemerata & inviolata cunctis manere debent temporibus. CAUSA XXV. QUÆST. I. Cap. 1. *Privilegia. initio.*

V. Ex quo res semel est Privilegiata, semper erit Privilegiata, quia Privilegia perpetua sunt. *De Privilegiis. Cap. Consultationi.* GLOSSA colligit. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 33. quod est ultimum.

VI. Privilegium Personale cum Personâ extinguitur. *In VI. De Reg. juris. Reg. 7.*

VII. Privilegium, seu favor indultus ratione minoris ætatis, postquam cœpit habere locum, non extinguitur; licet Minor pervenerit ad majorem ætatem. *De Sent. Excom. Cap. Pueris.* Summarium sic se habet. LIB. V. DECR. TIT. XXXIX. Cap. 60. quod est optimum.

Quæ hic collecta sunt de Privilegiis perpetuitate, per ea interpretanda & moderanda sunt, quæ Sect. IX. colligenda sunt de Modis, quibus Privilegia amittuntur, nec non per ea, quæ notat VAN ESPEN in Commentario in CAUS. XXV. ubi insinuat, quòd sicut Canones subjiciuntur Dispensationi, quando urget necessitas, vel evidens utilitas id exposcit, ita Privilegia subsunt Derogationi, Restrictioni, imò & Revocationi, cum similes causæ id postulant; probatque, quòd circa utrumque GRATIANUS Papæ nimium tribuat, & à Pristinâ Disciplina multum discedat, dum docet, illum esse Canonum Dominum atque ab his dispensare, atque illis derogare per Privilegia, prout sibi faciendum videtur, ad id ductus falsarum Decretalium lectione, quas pro genuinis habebat. Sed de his fufius & dilucidius, dum conferetur Gratiani Collectio cum aliis, ubi de ejus nævis agetur.

SECTIO VII.

De Privilegiis in ordine ad Forum Contentiosum.

I. Privilegium à Papâ concessum præsumitur verum, cujus tenor in Registro ipsius Papæ invenitur incorruptus. *De in integrum Restitutione. Cap. Tam ex literis. §. nos igitur. fn.* LIB. I. DECR. TIT. XLI. Cap. 5.

II. Litteræ prohibitionis contra Privilegium obtentæ, nullum debent præjudicium facere, quominus liberum sit illo uti ei, qui in possessione ejus est; quò usque Definitivâ Sententiâ decernatur, an illud jus debeat habere. *Ut lite pendente &c.* Cap. *A memoriâ* LIB. II. DECR. TIT. XVI. Cap. 1.

III. Cum Privilegia in possessionibus abraduntur, judicari falsa non possunt, nec etiam haberi suspecta. *De Fide Instrument. Cap. Ex litteris.* LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. 3.

IV. Privilegiorum copia faciendâ est Adversario ad inspiciendum. *ibid.* Colligitur.

V. Privilegia non inspecta non valent argui falsitatis. *De Fide Instrum. Cap. Accepimus.* LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. 4.

VI. Cum difficile sit & periculosum Privilegia exhiberi apud Sedem Apostolicam, præcipi debet, ut exhibeantur in Loco vicino, congruo, & securo. *ibid.*

VII. Volenti Privilegia falsitatis arguere debet exhiberi in Loco congruo & securo, intrâ certum tempus à Judice definiendum. *ibid.*

VIII. Interim non debent illa Privilegia vacillare, sed Sententiâ eorum obtentu lata, debet inviolabiliter observari. *ibid.*

IX. Falsitas Privilegiorum deprehendi potest ex annotatione Indictionis, ex qualitate Chartæ, ex Sigillo, ex scripturâ Notarii. *De Fide Instrum. Cap. Inter Dilectos.* LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. 6.

X. Privilegium est sine vitio falsitatis, quod sine reprehensione Bullæ, Chartæ, vel litteræ apparet. *De Privilegiis. Cap. Cum olim. fn.* LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 12.

XI. Ex Formâ petitionis, quæ in ipso Privilegio declaratur, judicari debet, quale sit Privilegium. *ibid.* Cap. 6. §. ceterum.

XII. Idem Privilegium non potest esse Donationis & Confirmationis ejusdem rei, cum eadem legitime nequeant confirmari pariter & donari. *ibid.* §. ceterum.

XIII. Si Privilegium Donationis, quod est principale, non tenet, nec Privilegium Confirmationis, quod est accessorium, ac ex eo, vel ob id, dignoscitur esse secutum, valere potest. *ibid.* §. Cum igitur.

XIV. Privilegium, quod videtur esse Donationis, si de rebus prius habitis & possessis, sermo sit, intelligi debet esse Confirmationis. *De Fide Instrum. Cap. Inter Dilectos. §. ceterum.* LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. 6.

XV. Magis autoritas Privilegii, quàm depositio Testium attendi debet. *De Prescriptionib. Cap. Ad Audientiam. init.* LIB. II. DECRET. TIT. XXVI. Cap. 13.

XVI. Privilegium obscurum non probat: *De Prescriptionib. Cap. Auditis.* GLOSSA colligit. Ex §. verum & §. Quocirca. LIB. II. DECRET. TIT. XXVI. Cap. 15.

XVII. Juxta tenorem Arbitrii, judicatur contra Privilegia tam antè, quàm post Arbitrium promulgata. *De Præsript. Cap. Cum olim. fn.* LIB. II. DECRET. TIT. XXVI. Cap. 18.

XVIII. Qui habet Privilegium, Præscriptio quoad hoc nihil addit. *ibid.* Cap. 19. *Veniens. §. ult.* GLOSSA colligit, & in Verbo renunciavit, asserit, quòd Præscriptio & Privilegium contraria sunt, ex quo simul esse non possunt, quia ingressus unius operatur egressum alterius.

XIX. Contra Privilegium admittitur probatio, seu defensio. *De Sent. & Re Judic. Cap. Subortâ.* GLOSSA colligit. §. Verum.

XX. Non sufficit obicere aliquid rationale contra Privilegium, nisi probetur, quòd objectum est. *De Sent. & Re Judic. Cap. Subortâ.* junctâ GLOSSA. LIB. II. DECR. TIT. XXVII. Cap. 21.

XXI. Si Privilegium non fuit coram Papâ exhibitum, prætextu Privilegii de novo reperti, non debet Sententiâ retractari. *De Sent. & Re Judic. Cap. Subortâ. §. Judicib. fn.* LIB. II. DECR. TIT. XXVII. Cap. 12.

XXII. In-

XXII. Indulgentia Apostolica Sedis Legati, quæ quid permiffum est Hominibus terræ alicujus, sic est intelligenda, ut consultius fit Multitudini & observatæ Conſuetudini deferre, quam aliud in diſſentionem & ſcandalum Populi ſtatueret, quâdam adhibita novitate. *De Conſanguinitate. Cap. Quod Dilectio. LIB. IV. DECR. TIT. XIV. Cap. 3.*

XXIII. Si Prædeceſſoris Privilegium fuit Papæ Succeſſori in Judicio præſentatum, & ipſe tulit Sententiam contrâ illud, intelligitur reprobaffe. *ibid. §. Judicibus.*

XXIV. Si Summus Pontifex in Privilegio intelligeret tantummodo de unâ re, de illâ tantum poneret. *De Decimis. Cap. Ad Audientiam. §. Mandamus. ſin. LIB. III. DECR. TIT. XXX. Cap. 12.*

XXV. Romana Eccleſia alicui nonniſi certâ ratione inſpectâ ſingularibus voluit Beneficiis indulgere. *De Privilegiis. Cap. Sanè. ſin. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 9.*

XXVI. Inſpicienda ſunt Eccleſiarum Privilegia; & ipſorum tenor eſt diligentius attendendus. *ibid. Cap. Recipimus. §. Inſpicienda. init. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 9.*

XXVII. Perſpiciendum eſt, quid in Privilegio continetur, ad verum ejus tenorem ſervandum. *De Privilegiis. Cap. Ex ore. §. Porrò. Colligitur. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 17.*

XXVIII. Nulli Privilegiato credendum eſt, niſi Privilegium ſuum inſpiciendum concedat. *ibid. Cap. Porrò. GLOSSA colligit. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 7.*

XXIX. Quod aliquibus donatum eſt, totum ex inſpectione Privilegiorum ſuorum adverti debet. *ibid. Cap. Porrò. ſeu Cap. 7.*

XXX. Super amiſſione ac tenore Privilegiorum Teſtes recipi poſſunt, quos Pars duxerit producendos. *De Privilegiis. Cap. Cùm olim. §. Te igitur. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 12.*

XXXI. Eccleſia utens duplici Privilegio, licet ſuccumbat ex uno, poteſt nihilominus ex alio ſe juvare, & obtinere: *De Privileg. Cap. Cùm olim. juncto Summario. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 14.*

XXXII. Sententia lata contrâ Privilegium Sedis Apoſtolice non tenet. *De Privil. Cap. Ex parte. §. Nos autem. GLOSSA colligit. ſin. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 13.*

SECTIO VIII.

De Innovatione & Confirmatione Privilegiorum.

I. Sicut Teſtes ex cauſâ (lite non conteſtatâ) admittuntur; ſic ex æquitate ſimilitudine, Privilegia quaſi jam nimîa vetuſtate conſumpta innovari convenit. *De Confirmatione utili &c. Cap. Cùm Dilectâ. §. Nos igitur. LIB. II. DECR. TIT. XXX. Cap. 4.* Utrumque ſic, ne pereant probationes.

II. Ut innovari poſſint Privilegia à Sede Apoſtolica, propter viarum diſcrimen injungit Summus Pontifex Commiſſariis aliquibus, ut ea inſpiciantur diligenter, & tenorem ipſorum fideliter tranſcribentes, ſub ſigillis ſuis ad Romanam Curiam tranſmittant. *De Confirmatione utili &c. Cap. Cùm Dilectâ. LIB. II. DECR. TIT. XXX. Cap. 4. init. hæc cautelâ tutè jactura Privilegii prævenitur.*

III. Pendente Cauſâ, peti poteſt Innovatio Privilegii. *De Privilegiis. Cap. Ex parte. GLOSSA colligit. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 13.*

IV. Privilegii Innovatio propter contradiccionem Partis aſſerentis, hoc in ſuum præjudicium redundare, non debet effectui mancipari. *ibid. De Privilegiis. Cap. Cùm olim. init. GLOSSA coll. & De Confirm. utili. Cap. Cùm Dilectâ. GLOSSA coll. LIB. II. DECR. TIT. XXX. Cap. 4.*

V. Per Innovationem Privilegii, non plus juris Eccleſiæ accreſcit, quam per Privilegia præcedentia obtinuit. *De Privil. Cap. Ex parte. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 13.*

Tom. I.

VI. Per Innovationem Privilegii non novum conceditur, ſed antiquum jus conſervatur. *ibid. ſin.*

VII. Ex Innovatione Privilegii novum jus non acquiritur, ſed antiquum, ſi quod habetur, per Innovationem Privilegii conſervatur. *De Confirm. utili &c. Cap. Cùm Dilectâ. §. Nos igitur. LIB. II. DECR. TIT. XXX. Cap. 4.*

VIII. Innovatio Privilegii nec jus novum conſert, nec etiam tollit vetus. *De Privileg. Cap. Quia intentionis. init. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 29.*

IX. Poſt Innovationem in eo ſtatu eſt Privilegiatus, in quo, tempore impetratæ Innovationis, dignoſcitur extiſſe. *ibid.*

X. Per Innovationem nullum juris aliâs eidem Privilegiato competentis præjudicium generatur. *ibid. ſin. Vide De fide inſtrum. Cap. Inter Dilectos. §. 7. & 8. LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. 6.*

XI. Cùm Donationis titulus allegatus nullus eſt, Confirmatio Papæ ſuper tali Donatione etiamſi Authenticum appareat, juri alterius nullatenus derogat. *De Decimis. Cap. Dudum. §. Ulr. LIB. III. DECR. TIT. XXX. Cap. 31.*

XII. Quod n. 4. dixit *Gloſſa* de ſuſpendendâ Privilegii Innovatione ob contradiccionem Adverſæ Partis aſſerentis, quòd noxia ſibi foret, admittendum non videtur, quia hæc contradiccionis frivola eſſet, cùm Innovatio ob eſſe Parti non poſſit, idque cuique evidens eſt: nec confirmatur *Gloſſa* ſententia ex facto narrato in Textu, nempe quòd Papa ob talem contradiccionem abſtinuit ab Innovatione ſibi petita, cùm expoſitio Partium facta in Reſcripto vi deciſivâ careat, iſtaque tota maneat, reſideatque in Definitione datâ à Papâ.

SECTIO IX.

De variis Modis, quibus amitti poſſunt Privilegia.

I. Sic decet fidem Sanctorum Patrum in Eccleſiâ ſervari Catholicâ; ut quod habuit, amittat, qui improbabili temeritate, qua non accepit, aſſumpſerit. CAUSA XXV. QUEST. II. Cap. 22.

II. Liberum eſt unicuique ſuo juri renunciare. *De Privilegiis. Cap. Si de terrâ. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 6. ſin.*

III. Quilibet renunciare valet ei, quod pro ſe noſcitur introductum. *De Regularib. Cap. Statuimus. LIB. III. DECR. TIT. XXXI. Cap. 31.*

IV. Privilegium meretur amittere, qui permiſſâ ſibi abutitur poteſtate. *De Sent. Cap. Cùm olim. med. in int. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 12.*

V. Privilegio libertatis nullus renunciare poteſt in præjudicium Papæ. *De Sent. & Re Judicatâ. Cap. Subortâ. GLOSSA colligit. LIB. II. DECR. TIT. XXVII. Cap. 21.*

VI. Privilegium Perſonale per unum actum contrarium amittitur. *De Constitutionib. Cap. Cùm acceſſerit. §. Quocirca. ſin. GLOS. coll. LIB. I. DECR. TIT. II. Cap. 8.*

VII. Qui per Quadraginta annos contrâ Indulta Privilegia egit, eis renunciare tacite præſumitur. *De Privilegiis. Cap. De accedentibus. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 15. juxta Cap. 6. Eod. TIT. ſufficit tempus triennale, quia Præſcriptio concurrebat cum Jure Communi, ideòque favorabilior. Vide GONZALEM in illud & GLOS. Cap. 15. in Verbo 40.*

VIII. Si qua Privilegia Ordini alicui ſpecialiter Sedes Apoſtolica indulſit, non factâ mentione illius Ordinis non amittuntur. *De Reſcriptis. Cap. Cùm Ordinem. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 6.*

IX. Privilegium meretur amittere, qui conceſſâ ſibi abutitur poteſtate; *DISTINCT. VII. C. 7. Ubi. init.*

X. Eccleſia, qua non utitur Privilegio ſuo per 40. annos continuos, illud amittit. *ibid. GLOSSA colligit. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 15.*

XI. Idem habent iſdem verbis plures alii Textus, quorum